

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 martie

Seria I, Anul XIX, Nr. 9 (209), 2011

EPISCOPUL TIT LIVIU CHINEZU

Din sumar:

Mesajul Papei Benedict al XVI-lea pentru Postul Mare - pag. 3;

Episcopul Tit Liviu Chinezu - pag. 5-8;

Discursul PSS Virgil Bercea la Simpozionul „Ecologie și Religie” - pag. 15

Persecuția creștinilor primește atenția pe care o merită

Comunicat COMECE

COMECE apreciază concluziile Consiliului Uniunii Europene referitoare la „intoleranța, discriminarea și violența bazate pe religie sau convingeri” ca un pas corect în direcția bună. Fuziunea „bunului simț” și a „voinței politice” a prevalat pentru a asigura declarația puternică, necesară în oprirea actelor de terorism și sectarism împotriva creștinilor, răspândite la scară largă în întreaga lume. În paragraful 2, Consiliul condamnă actele de violență „împotriva creștinilor și a locurilor de închinare ale acestora, împotriva pelerinilor musulmani și a altor comunități religioase”. Cu toate acestea, securitatea și supraviețuirea comunităților creștine, mai ales în Orientul Mijlociu, necesită acțiuni concrete.

În cadrul reuniunii sale de pe 31 ianuarie, Consiliul Miniștrilor nu a reușit să ajungă la o concluzie din cauza neînțelegerilor interne dintre miniștri pentru o referire clară la recunoașterea creștinilor ca ținte principale ale persecuției religioase în diferite țări și teritorii precum: Irak, Egipt, Pakistan, Nigeria, Cipru, Filipine, Iran, India și Vietnam. Într-adevăr, acordul pozitiv de astăzi urmează corului de dezaprobări din partea mai multor state membre UE, precum și a

unor deputați europeni, ce a dus la rezultatul negativ al ședinței anterioare.

COMECE consideră că Consiliul Miniștrilor ar trebui să transforme aceste cuvinte în acțiuni concrete, menite să garanteze că creștinii și alte minorități religioase din întreaga lume se pot bucura de drepturile fundamentale și libertățile atât de necesare, inclusiv libertatea religioasă, de care sunt lipsiți în prezent. Acest lucru este un ecou al preocupării Papei Benedict al XVI-lea care, pe 1 ianuarie, afirma că guvernele trebuie să-și susțină vorbele și să facă un angajament concret și constant pentru a pune capăt violenței anti-religioase.

În întâlnirea de astăzi a Consiliului Miniștrilor, libertatea religioasă a fost încă o dată reafirmată. Cu toate acestea, COMECE speră că Uniunea Europeană își va implementa concluziile în acțiuni politice însemnate și astfel să ajute la eradicarea diviziunii sectare puternice, războiului culturilor și religiilor și valului de epurare religioasă.

În plus, Baroneasa Ashton, Înalțul Reprezentant al U.E. pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate, ar putea să ceară ca noul Serviciu European pentru Acțiune Externă să aibă o abordare instituțională permanentă pentru protejarea libertății de conștiință și de religie din întreaga lume.

Angajarea efectivă pentru drepturile fundamentale, inclusiv libertatea religioasă, este, în sine, calea spre pace. Odată realizate pe deplin, ele ar deschide calea pentru societățile pașnice și deschise, unde oamenii ar trăi împreună în vecinătate și unde diferite religii ar colabora pentru o mai mare libertate umană.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, pr. Ioan Erdeli, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Alexandru Toma

Str. Borsecului Bl. X16, Ap. 30
Tel: 0259.472.823; 0741.933.193

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Secretariatul COMECE

Mesajul Sfântului Părinte pentru Postul Mare 2011

„Împreună cu Cristos sunteți înmormântați în Botez, împreună cu el sunteți și înviați” (cf. Col 2,12)

Iubiți frați și surori,

Postul Mare, care ne conduce la celebrarea sfântului Paște, este pentru Biserică un timp liturgic foarte prețios și important, în vederea căruia sunt bucuroși să adresez un cuvânt specific ca să fie trăit cu angajarea corespunzătoare. În timp ce privește la întâlnirea definitivă cu mirele ei, la Paștele veșnic, comunitatea eclezială, stăruitoare în rugăciune și în caritatea activă, intensifică drumul său de purificare în spirit, pentru a lua cu abundență mai mare din misterul răscumpărării viața cea nouă în Cristos Domnul (cf. Prefața I din Postul Mare).

1. Chiar această viață ne-a fost deja transmisă în ziua Botezului nostru, când, „deveniți părtași ai morții și învierii lui Cristos”, a început pentru noi „aventura fericită și exaltantă a discipolului” (Omilia în sărbătoarea Botezului Domnului, 10 ianuarie 2010). Sfântul Paul, în scrisorile sale, insistă în mod repetat asupra comuniunii singulare cu Fiul lui Dumnezeu realizată în această baie. Faptul că în majoritatea cazurilor Botezul se primește când suntem copii scoate în evidență faptul că este vorba de un dar al lui Dumnezeu: nimeni nu merită viața veșnică prin propriile forțe. Milostivirea lui Dumnezeu, care șterge păcatul și permite să trăim în propria existență „acea atitudine care este în Cristos Isus” (Fil 2,5), este comunicată omului în mod gratuit.

Apostolul neamurilor, în Scrisoarea către Filipeni, exprimă sensul transformării care se realizează prin participarea la moartea și învierea lui Cristos, indicându-i ținta: ca „eu să-l cunosc pe el și puterea învierii lui și să fiu cu el în moarte, doar voi ajunge cumva la învierea din morți” (Fil 3,10-11). Deci Botezul nu este un rit din trecut, ci întâlnirea cu Cristos care dă formă întregii existențe a celui botezat, îi dăruiește viața divină și îl cheamă la o convertire sinceră, începută și susținută de har, care să-l ducă la obținerea staturii adulte a lui Cristos.

O legătură deosebită leagă Botezul de Postul Mare ca moment favorabil pentru a experimenta harul care mântuiește. Părinții de la Conciliul Vatican II i-au chemat pe toți păstorii Bisericii să folosească „mai abundent elementele baptismale ale liturgiei din Postul Mare” (Constituția *Sacrosanctum Concilium*, 109). De fapt, dintotdeauna, Biserica asociază privegherea pascală la celebrarea Botezului: în acest sacrament se realizează acel mare mister prin care omul moare pentru păcat, este făcut părtaș de viața nouă în Cristos înviat și îl primește pe însuși Spiritul lui Dumnezeu care l-a înviat din morți pe Isus (cf. Rom 8,11). Acest dar gratuit trebuie să fie mereu reanimat în fiecare dintre noi și Postul Mare ne oferă un parcurs asemănător catehemenatului, care pentru creștinii din Biserica primară, precum și pentru catehumenii de astăzi, este o școală de neînlocuit de credință și de viață creștină: cu adevărat ei trăiesc Botezul ca un act decisiv pentru toată existența lor.

2. Pentru a întreprinde în mod serios drumul spre Paște și a ne pregăti să celebrăm învierea Domnului - sărbătoarea cea mai fericită și solemnă a întregului an liturgic - ce poate să fie mai potrivit decât să ne lăsăm conduși de cuvântul lui Dumnezeu? Pentru aceasta, Biserica, în tex-

tele evanghelice din duminicile din Postul Mare, ne conduce la o întâlnire deosebit de intensă cu Domnul, făcându-ne să reparcurgem etapele drumului inițierii creștine: pentru catehumeni, în perspectiva de a primi sacramentul renașterii, pentru cel care este botezat, în vederea unor pași noi și decisivi în urmarea lui Cristos și în dăruirea mai deplină lui.

Prima duminică din itinerarul Postului Mare evidențiază condiția noastră de om pe acest pământ. Lupta victorioasă împotriva ispitelor, care dă start misiunii lui Isus, este o invitație de a conștientiza propria fragilitate pentru a primi harul care eliberează de păcat și revărsă forță nouă în Cristos, cale, adevăr și viață (cf. *Ordo Initiationis Christianae Adultorum*, nr. 25). Este o chemare hotărâtă de a ne aminti că credința creștină implică, după exemplul lui Isus și în unire cu el, o luptă „împotriva conducătorilor acestei lumi a întunericului” (Ef 6,12), în care diavolul este în acțiune și nu încetează, nici astăzi, să-l ispitească pe omul care vrea să se apropie de Domnul: Cristos iese victorios din această luptă, pentru a deschide și inima noastră la speranță și a ne conduce să învingem seducțiile răului.

Evanghelia schimbării la față a Domnului pune în fața ochilor noștri gloria lui Cristos, care anticipă învierea și vestește divinizarea omului. Comunitatea creștină conștientizează că este condusă, ca apostolii Petru, Iacob și Ioan, „deoparte pe un munte înalt” (Mt 17,1), pentru a primi din nou în Cristos, ca fii în Fiul, darul harului lui Dumnezeu: „Acesta este Fiul meu cel iubit în care este mulțumirea mea; ascultați de el” (v. 5). Este invitația de a ne depărta de zgomotul cotidianului pentru a ne cufunda în prezența lui Dumnezeu: el vrea să ne transmită, în fiecare zi, un cuvânt care pătrunde în profunzimile spiritului nostru, unde discerne binele și răul (cf. Evr 4,12) și întărește voința de a-l urma pe Domnul.

Cererea lui Isus adresată samaritenei „Dă-mi să beau” (In 4,7), care este propusă în liturgia din duminica a treia, exprimă pasiunea lui Dumnezeu față de fiecare om și vrea să trezească în inima noastră dorința după darul „apei care țâșnește spre viața veșnică” (v. 14): este darul Spiritului Sfânt, care face din creștini „adevărați adoratori” în măsură să-l roage pe Tatăl „în spirit și adevăr” (v. 23). Numai această apă poate să stingă setea noastră de bine, de adevăr și de frumusețe! Numai această apă, dăruită nouă de Fiul, irigă deșerturile sufletului neliniștit și nesatisfăcut, „până când se va odihni în Dumnezeu”, conform cuvintelor celebre ale sfântului Augustin.

„Duminica orbului din naștere” îl prezintă pe Cristos ca lumină a lumii. Evanghelia ne interpelează pe fiecare dintre noi: „Crezi tu în Fiul Omului?”. „Cred, Doamne!” (In 9,35.38), afirmă cu bucurie orbul din naștere, devenind glas al oricărui credincios. Miracolul vindecării este semnul că Cristos, împreună cu vederea, vrea să deschidă privirea noastră interioară, pentru ca credința noastră să devină tot mai profundă și să putem recunoaște în el pe unicul nostru Mântuitor. El luminează toată

(continuare în pag. 4)

(urmare din pag. 3)

întunecimile vieții și-l duce pe om să trăiască drept „fiu al luminii”.

Atunci când, în duminica a V-a, ne este proclamată învierea lui Lazăr, suntem puși în fața misterului din urmă al existenței noastre: „Eu sunt învierea și viața... Crezi tu aceasta?” (In 11,25-26). Pentru comunitatea creștină este momentul de a repune cu sinceritate, împreună cu Marta, toată speranța în Isus din Nazaret: „Da, Doamne; eu am crezut că tu ești Cristos, Fiul lui Dumnezeu, cel care vine în lume” (v. 27). Comuniunea cu Cristos în această viață ne pregătește să depășim granița morții, pentru a trăi fără sfârșit în el. Credința în învierea morților și speranța vieții veșnice deschid privirea noastră la sensul ultim al existenței noastre: Dumnezeu l-a creat pe om pentru înviere și pentru viață, și acest adevăr dăruiește dimensiunea autentică și definitivă istoriei oamenilor, existenței lor personale și trăirii lor sociale, culturii, politicii, economiei. Lipsit de lumina credinței, universul întreg ajunge închis într-un mormânt fără viitor, fără speranță.

Parcursul Postului Mare își are împlinirea în triduumul pascal, îndeosebi în marea priveghere din noaptea sfântă: reînnoind promisiunile baptismale, reafirmăm că Isus Cristos este stăpânul vieții noastre, acea viață pe care Dumnezeu ne-a comunicat-o atunci când am fost renăscuți „din apă și din Spirit Sfânt”, și reconfirmăm angajarea noastră fermă de a corespunde acțiunii harului pentru a fi discipolii săi.

3. Scufundarea noastră în moartea și învierea lui Cristos prin sacramentul Botezului ne stimulează în fiecare zi să eliberăm inima noastră de povara lucrurilor materiale, de o legătură egoistă cu „pământul”, care ne sărăcește și ne împiedică să fim disponibili și deschiși la Dumnezeu și la aproapele. În Cristos, Dumnezeu s-a revelat ca iubire (cf. IIn 4,7-10). Crucea lui Cristos, „cuvântul crucii” manifestă puterea mântuitoare a lui Dumnezeu (cf. ICor 1,18), care se dăruiește pentru a-l ridica din nou pe om și a-i aduce mântuirea: iubire în forma sa cea mai radicală (cf. Enciclica *Deus caritas est*, 12). Prin practicile tradiționale ale postului, pomenii și rugăciunii, expresii ale angajării de convertire, Postul Mare educă la trăirea în mod tot mai radical a iubirii lui Cristos. Postul, care poate să aibă diferite motivații, dobândește pentru creștin o semnificație profund religioasă: făcând mai săracă masa noastră învățăm să depășim egoismul pentru a trăi în logica darului și a iubirii; suportând privarea de unele lucruri - și nu numai de ceea ce este de prisos - învățăm să ne abatem privirea de la „eu” nostru, pentru a descoperi pe cineva alături de noi și a-l recunoaște pe Dumnezeu în chipurile atâtor frați ai noștri. Pentru creștin, postul nu are nimic intimist, ci deschide mai mult la Dumnezeu și la necesitățile oamenilor, și face în așa fel încât iubirea față de Dumnezeu și să fie și iubire față de aproapele (cf. Mc 12,31).

În drumul nostru ne aflăm și în fața ispitei averii, a avidității de bani, care amenință primatul lui Dumnezeu în viața noastră. Dorința intensă de avere provoacă violență, samavolnicie și moarte; pentru aceasta, Biserica, în special în timpul Postului Mare, cheamă la practicarea pomenii, adică la capacitatea de a împărtăși. În schimb, idolatria bunurilor nu numai că îndepărtează de celălalt, ci îl

despoaie pe om, îl face nefericit, îl înșală, îl amăgește fără a realiza ceea ce promite, deoarece pune lucrurile materiale în locul lui Dumnezeu, unicul izvor al vieții. Cum să înțelegem bunătatea paternă a lui Dumnezeu dacă inima este plină de sine și de propriile proiecte, cu care ne amăgim că putem să ne asigurăm viitorul? Ispita este aceea de a gândi, asemenea bogatului din parabolă: „Suflete, ai adunat bunuri suficiente pentru mulți ani...”. Cunoaștem judecata Domnului: „Nebunule, chiar în noaptea aceasta ți se va cere sufletul...” (Lc 12,19-20). Practicarea pomenii este referință la primatul lui Dumnezeu și la atenția față de celălalt, pentru a-l redescoperi pe Tatăl nostru bun și a primi milostivirea lui.

În toată perioada Postului Mare Biserica ne oferă cu abundență deosebită cuvântul lui Dumnezeu. Meditându-l și interiorizându-l pentru a-l trăi zilnic, învățăm o formă prețioasă și de neînlocuit de rugăciune, pentru că ascultarea atentă a lui Dumnezeu, care continuă să vorbească inimii noastre, alimentează drumul de credință pe care l-am început în ziua Botezului. Rugăciunea ne permite să dobândim și o nouă concepție despre timp: de fapt, fără perspectiva veșniciei și a transcendenței, el ritmează pur și simplu pașii noștri spre un orizont care nu are viitor. În schimb, în rugăciune găsim timp pentru Dumnezeu, pentru a cunoaște că „nu vor trece cuvintele lui” (cf. Mc 13,31), pentru a intra în acea comuniune intimă cu el „pe care nimeni nu va putea să o ia de la noi” (cf. In 16,22) și care ne deschide la speranța care nu dezamăgește, la viața veșnică.

În sinteză, itinerarul Postului Mare, în care suntem invitați să contemplăm misterul crucii, înseamnă „a deveni conformi cu moartea lui Cristos” (Fil 3,10), pentru a realiza o convertire profundă a vieții noastre: a ne lăsa transformați de acțiunea Spiritului Sfânt, asemenea sfântului Paul pe drumul Damascului; a orienta cu hotărâre existența noastră după voința lui Dumnezeu; a ne elibera de egoismul nostru, depășind instinctul de dominare asupra celorlalți și deschizându-ne la caritatea lui Cristos. Perioada Postului Mare este moment favorabil pentru a recunoaște slăbiciunea noastră, a primi, cu o sinceră revizuire a vieții, harul reînnoitor al sacramentului Pocăinței și a merge cu hotărâre spre Cristos.

Iubiți frați și surori, prin întâlnirea personală cu Răscumpărătorul nostru și prin post, pomană și rugăciune, drumul de convertire spre Paște ne conduce la redescoperirea Botezului nostru. Să reînnoim în acest Post Mare primirea harului pe care Dumnezeu ni l-a dăruit în acel moment, ca să lumineze și să conducă toate acțiunile noastre. Ceea ce sacramentul semnifică și realizează suntem chemați să trăim în fiecare zi într-o urmare a lui Cristos tot mai generoasă și autentică. În acest itinerar al nostru, ne încredințăm Fecioarei Maria, care l-a născut pe Cuvântul lui Dumnezeu în credință și în trup, ca să ne scufundăm asemenea ei în moartea și învierea Fiului său Isus și să avem viața veșnică.

Vatican, 4 noiembrie 2010

Traducere de pr. Mihai PĂTRAȘCU

www.ercis.ro

Episcopul Tit Liviu Chinezu 1904 - 1955

În continuare, revista *Vestitorul* va prezenta viața și biografia spirituală a celor șapte episcopi ai bisericii noastre propuși pentru beatificare. Sperăm că și în acest mod viața și activitatea lor eclezială va fi mai bine cunoscută în rândul credincioșilor, iar pilda lor ne va sta ca model de urmat în întreaga activitate creștinească.

S-a născut în anul 1904, în comuna Huduc (azi Maiorești), județul Mureș, unde tatăl său era preot greco-catolic. De copil a avut o viață deosebit de dură, trebuind să facă zilnic, pe jos, pe ger sau căldură, drumul până la școala primară în satul vecin.

După primare, studiile medii le-a făcut în trei etape, și anume: clasele I-III, la Gimnaziul săsesc din Reghin, clasele IV-VI la Liceul românesc din Reghin, iar ultimele două clase, a VII-a și a VIII-a (azi XI-XII) la Blaj, la Liceul Sfântul Vasile, distingându-se tot timpul printre cei mai buni elevi.

La Liceul din Blaj s-a impus atât în fața colegilor, cât și a profesorilor, prin agerimea inteligenței sale, prin puterea lui de muncă, prin punctualitate, prin spiritul său extrem de ordonat, așa încât bunătatea și amabilitatea lui iradia în jur și-i cucerea pe toți, fiind, prin felul său de a fi, un lider înnăscut și iubit.

E demn de remarcat faptul că la "Sfântul Vasile", clasa lui a fost o clasă de excepție, au fost colegi de studii, inteligenți de primă mărime, fiind coleg de clasă cu Ioan Suciu (viitorul episcop), cu Ioan Miclea (viitorul merituos reprezentant al Neotomismului în România), cu Nicolae Mărgineanu (viitorul profesor universitar și autorul celebrului tratat *Psihologia Persoanei*, care a ilustrat și a făcut cinste Facultății de Litere din Cluj), cu Ioan Vultur (preotul și scriitorul de mai târziu) etc.

Deși firav și delicat ca fizic, el se remarcă între toți prin acuitatea și profunzimea gândirii sale, care, deși mai era încă în faza de dezvoltare, era impresionant de matură. În ultima clasă de liceu (a VIII-a, echivalentă cu a XII-a de azi) a prezentat la Societatea de lectură a elevilor, o lucrare cu conținut filosofic, ce revela în el profundul gânditor de mai târziu. Lucrarea s-a ridicat peste nivelul obișnuit și nimeni dintre elevi n-a găsit motiv s-o critice, iar conducătorul Societății de lectură, prof. Ștefan Pop, a elogiat-o cu încântare.

Era foarte prietenos cu toți, mai ales cu colegii, și mereu accesibil. Știa asculta cu atenție și vădit interes ceea ce-i spuneai, încât îți dădea certitudinea că te-a înțeles perfect. Se disocia însă de părerile pătimase și nu ținea mână cu nimeni, ci încerca să-i sugereze interlocutorului pornit, că poate și adversarul său ar avea dreptate.

A legat o prietenie de gânduri și ideal deosebit de valoroasă cu colegul său de clasă Ioan Suciu, episcopul de mai târziu. Dar această prietenie, deși era întemeiată pe profunde afinități de aspirații și ideal, ca prestanță și

manifestări în societate, se poate spune că liantul ce-i unise în prietenie și-i atrăgea unul spre celălalt, era contrastul adânc, căci erau atât de diferiți ca manifestare în societate. În timp ce Ionel Suciu – cum i se spunea de către blăjeni – era o ființă volubilă, cu reflexe fulgerătoare (ce-l calificaseră ca neîntrecut vânător de vipere, pe care le imobiliza instantaneu prinzându-le de gât), cu o memorie excepțională și o ușurință de a se exprima uluitoare, Tit Liviu era un om al trăirii interioare, al reculegerii calme, un analist ce diseca gândurile în profunzime, mai pătrunzător al marilor realități decât o investigație radiografică.

Tit Liviu și Ionel erau o fericită completare unul pentru altul, de aceea și prietenia lor a durat până la moarte, și chiar dincolo de ea.

În 1925 au fost trimiși amândoi la studii teologice, la Roma, în Colegiul Sfântul Atanasie (unde slujbele de rit oriental se făceau în limba greacă), studiile universitare urmându-le la Angelicum și Propaganda Fide. S-a evidențiat constant, atât la studii, cât și prin progresul său în viața interioară. Împreună cu colegul său Ioan Suciu, au fost obsedați mulți ani de gândul de

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

a intra la Iezuiți. Dar, în cele din urmă, scriind la Blaj – ne destăinuia chiar el – clarvăzătorul Mitropolit Vasile Suciul s-a opus categoric. Ar fi fost o pierdere nicicând recuperabilă pentru Provincia noastră Mitropolitană, nu-i așa?

După ce își luase doctoratul în filosofie cu brio și fiind aproape încheiate și studiile teologice, în 31 ianuarie 1930 a fost hirotonit ca preot.

Întorcându-se acasă în 1931 a fost numit profesor de religie la Școala Normală de Învățători din Blaj. În școală a fost un factor dinamizant, dar cu mult tact pedagogic, iar cei care au avut prilejul de a-și deschide lui – ca spiritual – sufletul, au rămas fascinați de nivelul și justetea îndrumărilor primite. A fost un autentic deschizător de chemări și făuritor de destine și unul dintre cei mai distinși slujitori ai Bisericii Române Unite – cum mărturisea în iunie Părintele Alexandru Mircea din Spania la trecerea lui prin Cluj – îi datorează totul părintelui Chinezu. Tot ce dorea – și reușea! – era să interpreteze fidel care era voința lui Dumnezeu asupra aceluia suflet.

În 1937 a fost transferat la Academia de Teologie “Preasfânta Treime” din Blaj, la Catedra de Apologetică și apoi la Filosofie, pe care a și ilustrat-o. Îmi aduc aminte de o mică scenă semnificativă, intervenită chiar în biroul Rectoratului (Pr. Chinezu era și rector), cu ocazia unor exerciții spirituale, găzduite chiar la Seminarul din Blaj, între 20-24 mai 1994, pentru tinerii din ASTRU (Asociația Studenților Români Uniți) cu participarea președintelui său de atunci, prof. univ. Alexandru Buia. Luaseră parte studenți din toate institutele de învățământ superior din țară, în frunte cu elita celor

din București (Liviu Marcu, Mircea Oșianu, Tertulian Langa, Aurel Berghezan, Petre Năsturel, Marius Marcu ș.a.). Aceștia, atrași ca un magnet, veniseră – ce mai, crema gândirii tinere, mai ales din București, în special “ășii” de la filosofie – pentru a-l încolți și răpune filosofic pe un reprezentant al Neotomismului. Acești bucureșteni, formați, ori mai bine zis îmbâcsiți de principiile filosofiei pe atunci “en vogue” (Bergson, Hegel, Heidegger...) au început un baraj de artilerie pe care ei o credeau grea, împotriva filosofiei neotomiste. A fost o oră de încântare competența perfectă cu care Pr. Tit Liviu Chinezu a ripostat temeinic, profund, fără concesiilor, fără escamotarea sau ocolirea adevărului, dimpotrivă! Au rămas toți “Bouche bée” și vrăjiți de măiestria și profunzimea replicilor. Cu nostalgie îmi mai spun și acum: ce păcat că pe atunci nu existau posibilitățile actuale de înregistrare. Pentru inteligență, ar mai fi și astăzi un deliciu!

Ca profesor universitar, alături de eminentul Gavril Pop, de Augustin Popa, de Septimiu Todoran – pentru a nu-i aminti decât pe cei decedați – Tit Liviu a făcut epocă în instruirea temeinică a studenților teologi.

Mai întâi profesor și prefect de studii și apoi rector al Academiei, s-a dovedit și un admirabil organizator și înnoitor al vechilor așezăminte, dându-le un nou suflu, un nou ritm. Încă și acum douăzeci de ani, foștii lui studenți îi pomeneau cu respect, elogii și venerație numele.

Personalitate polivalentă, mereu preocupată de promovarea cât mai eficientă a binelui Bisericii, a organizat și condus asociația preotească “Sfântul Nichita de Remesiana”, pentru ca, reuniți în cadrul ei, preoții celibi să nu se simtă marginalizați, singuratici și uitați în parohii îndepărtate. Și-a impus punctul de vedere și în Consistor, reușind ca doi, trei preoți celibi tineri, să fie numiți în localități apropiate, pentru ca un “dada” mai bătrân (cum se exprima chiar el în plasticul său limbaj), să le poarte de grijă, să-i inițieze și dirijeze, să-i susțină în greutăți, să le fie confident.

În Asociație, statutul reformat și aprobat în 1935, prevedea în art. 9-13 un program zilnic spiritual detaliat pentru membri, și alte îndatoriri periodice (unele săptămânale, altele lunare, și exerciții spirituale anuale).

În editorialul Buletinului Asociației din 25 martie 1945, Părintele Chinezu precizează scopul și marile avantaje pe care Asociația “Sfântul Nichita” le-a adus Bisericii noastre: “ea a adus unele servicii de o deosebită importanță pentru membrii ei și unice în istoria Bisericii noastre: încheierea unei prietenii statornice și pe motiv preoțesc, susținerea multora printr-un program stabil de viață spirituală; dorința orientării întregii noastre preoțime, pe o cale de înaltă ținută în adevăr eclesială. Sunt lucruri care, fără Asociația noastră, nu le-am avea decât sporadic”.

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

Știind cât de adevărată era remarca criticului social Lamarzelle, și anume că “asocierea e o forță, o imensă forță pusă de Dumnezeu la dispoziția omenirii”, Părintele Chinezu voia ca această forță să devină izvor de lumină și energie în Biserică. Întreținea o susținută corespondență cu toți, anunța data exercițiilor spirituale, făcea cunoscute temele ce se vor discuta la Adunarea Generală; făcu joncțiunea cu Asociația “Unio Apostolica”, aprobată de Roma și condusă de Mons. dr. Amon Durkovici; indică membrilor teme de examinarea conștiinței; se ocupă de cumpărarea unui teren la Cluj pe care Asociația “Sfântul Nichita” să-și clădească o casă proprie de întruniri frățești și exerciții spirituale etc.

Gânditor de elită, el a inițiat un puternic curent de susținere a filosofiei neotomiste, organizând cursuri de inițiere în această filosofie, urmate de un mare număr de cursanți, clerici și mireni, mulți profesori de la școlile blăjene, dar și intelectuali de alte profesii. În acest scop a tradus din franceză Introducere în filosofie a lui Jacques Maritain, lucrare rămasă netipărită. A editat pe cheltuială proprie meditațiile Face la Vie (Înfruntă viața) și a publicat numeroase articole cu conținut pedagogic în ziarele și revistele blăjene Unirea, Cultura creștină, Blajul etc. Apropiatului lui spun că ar fi început Viața și doctrina Sfintei Tereza de Avila și alte lucrări, care au rămas, din păcate, în manuscris. În penitenciarul din Sighet, el mai nutrea speranța că, dacă-și va redobândi libertatea, va face un pelerinaj la mormântul acestei sfinte.

Atât de înțelegător și condescendent cu alții, el avea, însă, un mare defect, acela de a fi prea exigent cu sine. Niciodată nu era mulțumit cu ceea ce redactase și, astfel, a fost o pierdere ireparabilă și pentru Biserică, ducând cu el în mormânt toate aceste comori nepublicate...

Pe plan cultural, el a fost omul care, în generația sa, a gândit poate, cel mai mult din Blaj. Era un catalizator de energii. A adunat în jurul său profesorii și intelectualii în acest mic centru, stimulându-i să publice, cum a fost seria “Oamenii Blajului”, cărți în care buni condeieri ca Nicolae Comșa, Dionisie Popa, Nicolae Lupu etc., au prezentat în forme atrăgătoare, dar cu deplina respectare a adevărului istoric, câteva din marile figuri care au făcut ca Blajul să fie numit izvor de lumină pentru întreg neamul omenesc.

Unii dintre acești scriitori de valoare, care au gravitat în jurul Părintelui Chinezu au trecut definitiv în Istoria literaturii române, precum talentații Pavel Dan și Radu Brateș.

Vorbind într-o zi într-un cerc de intelectuali blăjeni, despre înfrăurirea profundă pe care Părintele Chinezu a avut-o în viața Blajului, și mai ales asupra elitei preoțimii noastre, s-a constatat că în tot ce a fost nou,

viabil, generos la Blaj, că dacă gândirea sa n-a fost chiar cauza directă care să demareze vreo acțiune vrednică, cel puțin pe parcurs și în final, ca un fel de filigran, ea a fost mereu prezentă.

Același lucru se poate afirma despre implicația lui în viața seminariștilor. Așa de exemplu, în 1940, în urma unor indicații venite de la baronul Killinger (care, în vederea evitării vreunei discordii posibile între români și unguri, ca viitori aliați contra sovieticilor, în războiul ce se va declanșa în vara lui 1941), Antonescu interzise orice manifestație cu ocazia lui 1 decembrie 1940. Părintele Chinezu a decis atunci să se facă o comemorare internă, la care va vorbi el, Părintele Man și un student. Conform îndrumărilor primite, studenții au ieșit pe ascuns, conspirativ, câte doi, trei, până au fost adunați sus pe colina Crucii lui Iancu. Regrupați aici, în jurul crucii, au scos Tricolorul ținut până atunci ascuns sub haine, l-au desfășurat cântând “Deșteaptă-te române”. Cei 120 de studenți, în formație ordonată, în rânduri de câte patru, au coborât în oraș, defilând în aplauzele însuflețite ale întregii populații. După ce au trecut însă pe Podul minciunilor (cum numeau localnicii podul peste calea ferată) au fost opriți de un cordon masiv de militari în ținută de război. În fața acestui obstacol neprevăzut, prim-ductorul Pădureanu s-a adresat cu glas tare către mulțimea ce se adunase, practic tot Blajul era acolo: “Este azi o rușine să defilezi cu Tricolorul românesc în frunte?” Un răsunător “NU” din mii de piepturi a fost răspunsul și, în aclamațiile întregii populații, au rupt cordonul, continuându-și marșul spre Piața Catedralei și au reintrat în seminar. Era tot o idee a Părintelui Chinezu. Își riscașe postul și libertatea, dar ideea trebuia să învingă. Blajul trebuia să-și rămână fidel lui însuși.

Sclipind de inteligență, dar atât de blajin, era figura lui Crist. În corpul profesoral ieșise chiar o vorbă, mai ales printre profesoare, că, “Părintele Chinezu seamănă cu Domnul Cristos”* și într-adevăr, el a fost înainte de toate și mai presus de toate, preot. În 1941, dacă nu ne înșeală memoria, la înmormântarea preotului Ioan Belu, care făcuse gafa de a accepta să facă câțva timp pe primarul Blajului pe vremea legionarilor, panegiricul în catedrală l-a ținut Părintele Tit Liviu. Cu tact desăvârșit el a trasat coordonatele preotului adevărat, care, în ciuda implicării sale și în unele probleme ale contemporaneității, este și trebuie să rămână înainte de toate un preot al lui Cristos. Ce perfect slalom a fost acest panegiric, printre toate obiecțiile și criticile, mai mult sau mai puțin justificate! Cu un tact teologic și pedagogic desăvârșit, el a reușit să-i facă pe toți să înțeleagă care a fost realitatea faptică, excluzând răstălmăcirile tendențioase și răuvoitoare. Părintele Tit Liviu era din nou crainicul Adevărului.

Deși foarte apropiat și înțelegător cu cei de bună

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

credință, devenea inflexibil în fața unor seminariști cu purtări neadmisibile, indiferent cât de tari și suspuși erau ocrotitorii lor din ierarhie.

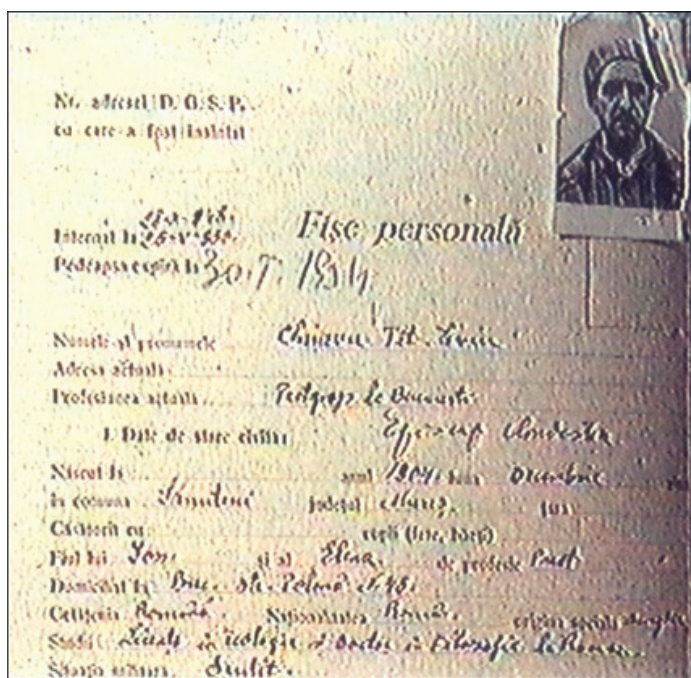
Avea o amabilitate uneori fascinantă. A fi cu el la un cules de vii, la o excursie, sau la o plimbare la “Cărbunari”, era o desfătare pentru tineri. Astfel, prin mai 1943, se oficiase un program religios în capela de la Cărbunari, iar după acest program, pe platoul din vârf, mai sus de capelă, se organizase o partidă de fotbal. Părintele Chinezu era în poartă și, când fazele nu erau fierbinți, stătea de vorbă cu preotul Ioan Miclea, aflat în spatele propriei porți, așa ca între colegi de gânduri și preocupări. Acea întâmplare, una la mie, a făcut ca tocmai mie (care făceam parte din echipa adversă și jucam la înaintare) îmi amintea unul din noi, să-mi vină mingea în plin avânt exact pe picior de la un student, coleg de echipă și a urmat un șut din voleu, de zile mari, pe care poate că un Ducadam – eroul nostru din finala de la Sevilla – ar fi reușit să-l pareze, dar nu și un portar pe cât de simpatic, pe atât de filosof. Mare a fost ilaritatea printre studenți, când au aflat felul în care Părintele Chinezu i-a explicat faza golului primit, părintelui Miclea, aflat și el pe fază – cum se spune – dar în spatele porții: “Știi, nu m-am putut reculege!”

Atât le-a trebuit studenților să comentezi în termeni de metafizică, o foarte nefilosofică fază de fotbal...

Transferat în 1947, ca protopop la București, imediat s-au strâns în jurul dânsului mulți studenți valoroși, înjghebându-se un fel de universitate liberă, în care rectorul și profesorul de filosofie – și la ce nivel! – era Părintele Tit Liviu Chinezu, iar spiritualul era o altă somitate a culturii, gândirii și sfințeniei celei mai genuine, Mgr. Vladimir Ghika.

În 28 octombrie 1948 a fost arestat și dus la Mănăstirea Neamț, împreună cu alți 25 de preoți greco-catolici, și apoi la Căldărușani, unde, ulterior, au fost aduși și episcopii greco-catolici, ținuți până atunci la Dragoslavele, la vila marelui complice al ateilor, patriarhul cu epoleți, Justinian Marina.

În timp ce mai era la Căldărușani, la data de 3 decembrie 1949, la propunerea PS Ioan Ploscaru (amănunt pe care-l știm chiar de la PS Sa), a fost consacrat ca episcop de către ceilalți episcopi veterani (tot acolo a fost consacrat și Părintele Ioan Chertes, în noaptea de Crăciun, 24/25 decembrie 1949 – n.n.). Cu toate precauțiunile luate pentru a nu se divulga acest secret, securitatea a știut ce se întâmplase, și cu ocazia unei vizite, pe care un delegat MAI (Ministerul Afacerilor Interne – n.n.) o făcea la Sighet, a spus tuturor: “Știați că aceștia doi, îi arăta pe Chinezu și Chertes, sunt episcopi?”, rămânând cu toții uimiți de această revelație.

Tot la Sighet, un căpitan de securitate a repetat propunerea PS Teoctist (pe atunci vicar patriarhal) de a trece la Ortodoxie. La categoricul refuz al tuturor, căpitanul de securitate a plecat furios. Însă Ciolpan, directorul închisorii, s-a reîntors nervos în celulă, și Părintele Chinezu a fost sancționat cu izolare timp de două săptămâni. Sinistrul Ciolpan, știa el ce știa.

Chiar și în astfel de situații, Părintele Chinezu avea mereu în suflet bucuria, exprimată în fredonări și lumini în ochi, căci melodia ce-i armoniza sufletul în interior era la Spiritul Sfânt Însuși, și nimic nu o putea altera sau stinge.

În primii ani, la Sighet, a luat și el parte la corvezile din închisoare, până când șubrezia totală a sănătății nu i-a mai permis să părăsească celula. Era geroasa iarnă a anului 1955. Într-o noapte a început să scuie sânge, dar n-a avut parte de nici o asistență medicală. Chemat sanitarul închisorii, acesta a decis să-l izoleze în infirmierie, ceea ce era o mare minciună, căci infirmierie nu exista. L-a închis, singur, într-o celulă mare, unde după două zile a și murit, bolnav și înghețat. În după-amiaza de 15 ianuarie, tocmai când se trăgea clopotul la biserica romano-catolică din Sighet, se stinsese martir, unul dintre cei mai luminoși arhierii tineri ai Bisericii noastre. A fost îngropat fără ca azi să se știe exact unde, în același cimitir unde fusese înhumat și prietenul său de o viață, Ioan Suciu, precum și alți episcopi, preoți, și atâția demnitari, cărora comunismul le-a luat viața, fără să bănuiască măcar că jertfa lor e unită cu cea a lui Cristos, învierea tuturor, și împreună cu el vor dormi și vor fi fericiți toată eternitatea.

Informații preluate din cartea „Cei 12 Episcopi Martiri”, a Ierom. Silvestru Augustin Prunduș și a Pr. Clemente Plăianu, apărută la Casa de Editură „Viața Creștină”, Cluj-Napoca, 1998.

Întâlnirea episcopilor catolici din sud-estul Europei pe tema pastorației tinerilor

Capitala Ciprului a găzduit Cea de-a 11-a întâlnire a președinților Conferințelor Episcopilor din sud-estul Europei, în perioada 3-6 martie 2011, cu tema: „Înrădăcinați în Cristos. Tari în credință. Pastorația tinerilor în sud-estul Europei”. Au participat reprezentanți a șapte Conferințe Episcopale: Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Cipru, Grecia, România, Conferința Episcopală Internațională „Ss. Ciril și Metodiu” și Republica Moldova. Participanții au adresat un mesaj tinerilor catolici din țările din sud-estul Europei

Din România au participat PS Virgil Bercea, episcopul Eparhiei Greco-Catolice de Oradea, delegat al PF Lucian Mureșan, arhiepiscop major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică și președinte al Conferinței Episcopilor Catolici din România, iar din Republica Moldova, PS Anton Coșa, episcop de Chișinău, care a avut o intervenție despre situația tinerilor din Republica Moldova, prezentând și o radiografie a societății moldovenești, dar și inițiativele Bisericii Catolice din Moldova în favoarea pastorației tinerilor din această republică.

Au fost prezenți la lucrări și nunțiul apostolic în Cipru, Fouad Twal, patriarhul latin al Ierusalimului și observatorul Sfântului Scaun la Consiliul Europei de la Strasbourg, precum și numeroși experți.

Întâlnirea a fost organizată la invitația adresată de Mons. Youssef Soueif, arhiepiscop maronit al Ciprului, și s-a dorit un moment de pregătire pentru Cea de-a XXVI-a Zi Mondială a Tineretului de la Madrid, care se va desfășura în perioada 16-21 august 2011.

Programul a inclus diferite momente de rugăciune și numeroase ocazii de întâlnire cu diferitele comunități catolice locale, cu persoanele consacrate și cu tinerii. Întâlnirea a avut o dimensiune ecumenică prin vizita la mitropolitul Georgios din Pafos și intervenția mitropolitului Isaias de Tamassou despre realitatea tinerilor ortodocși în Cipru. Episcopii au vizitat unele sate maronite din partea de nord a insulei Cipru, ca o mărturie a solidarității lor față de comunitatea maronită care, așa cum se întâmplă cu alte comunități creștine, dorește să se reîntoarcă în sate, acest fapt fiind o chestiune fundamentală pentru existența și viitorul comunității.

Participanții au avut și o întrevedere cu Dimitris Christofias, președintele Republicii Cipru, căruia i-au exprimat dorința ca poporul cipriot să poată cât mai curând să-și rezolve pașnic problemele politice și să se poată reuni într-o singură patrie, iar refugiații să se întoarcă în țară, lăcașurilor de cult să le fie restituită funcția lor originală.

A fost amintită și figura episcopului Luigi Padovese, fost președinte al Conferinței Episcopilor din Turcia, care obișnuia să participe la aceste reuniuni, dar care a fost ucis în luna iunie 2010.

La încheierea întâlnirii a fost celebrată o sfântă Liturghie, duminică, 6 martie, în catedrala maronită „Doamna Harurilor”.

Partea tematică a început cu intervenția părintelui Eric Jacquinet, responsabil al Secțiunii Tineri în cadrul Consiliului Pontifical pentru Laici, și cu intervenția părintelui Francesco Pierpaoli, director al Centrului „Ioan Paul al II-lea” din Loreto, după care au urmat rapoartele fiecărei Conferințe a Episcopilor.

La încheierea întâlnirii și în lumina numeroaselor intervenții, participanții au dorit să adreseze un mesaj tinerilor catolici din țările din sud-estul Europei.

„Vrem să vă încurajăm.

Dragi tineri catolici, chiar dacă sunteți în minoritate în țările voastre, să nu vă descurajați! Sunteți în comuniune cu milioane de tineri catolici din toată lumea. ZMT de la Madrid, pentru care unii dintre voi vă pregătiți să participați, va constitui o puternică încărcătură de încurajare pentru voi toți. Nu sunteți singuri care credeți și sperați în Cristos. O imensă maree de tineri speră în Cristos, îl iubește pe Cristos și se încrede în Cristos.

Cunoaștem dificultățile voastre.

Dificultățile reprezentate de familii distruse, dificultăți în a găsi un loc de muncă stabil, dificultăți care derivă din «eclipsa simțului lui Dumnezeu» în societățile în care sunteți chemați să trăiți, dificultăți din cauza exemplului rău dat de unii adulți. Pentru mulți dintre voi sunt dificultăți care derivă din faptul că trăiți într-o societate care timp de decenii a fost dominată de ideo-

(continuare în pag. 10)

(urmare din pag. 9)

logii totalitare și de ateism practic și teoretic care încă înveninează sufletele...

Ne încredem în voi.

În ciuda acestor dificultăți, avem o imensă încredere în voi, în generozitatea voastră înăscută, în refuzul vostru de a vă adevca în mod pasiv la moda timpurilor, în sensibilitatea voastră pentru suferințele aproapelui, în sensul vostru de dreptate, pentru căutarea păcii, în setea de adevăr care vă caracterizează. Ne este cunoscută voința voastră de interioritate și de tăcere care se exprimă în rugăciunea prelungită. Toate acestea, dacă sunt puse în valoare, poate reprezenta o forță imensă de reînnoire a comunităților noastre. Voi puteți deveni drojdia care dă aromă comunităților oboșite și care uneori nu mai sunt motivate.

Creați legături, creați punți.

Voi trăiți în societăți multiculturale, multireligioase și multietnice. Sunteți chemați să dați mărturie despre invitația adresată de Cristos de a răspândi iubire pentru toți oamenii, dincolo de orice religie și de orice ideologie. Noi știm că pentru creștin: «Așadar, nu mai este nici iudeu, nici grec, nici sclav, nici [om] liber, nici bărbat și nici femeie: voi toți sunteți una în Cristos Isus» (Gal 3,28). Sunteți chemați să iertați cele suferite de părinții voștri, să depășiți cu tandrețea lui Cristos situațiile tragice care au marcat trecutul. Sunteți chemați să realizați ceea ce, uneori, nu a reușit să facă generația care v-a precedat: dialogul fratern cu cei de o vârstă cu voi chiar de religie diferită sau aparținând unei alte confesiuni creștine: colaborarea pentru dreptate și pace. Astăzi voi aveți mai mult ca ieri capacitatea de a înțelege motivele celorlalți. Astfel, mărturia voastră de creștini va deveni și angajamentul vostru misionar într-o societate unde violența și ura par să caracterizeze timpul nostru.

«Rămâneți înrădăcinați și întemeiați în Cristos, tari în credință»

Tema inspiratoare a ZMT de la Madrid constituie și pentru noi, păstorii voștri, o invitație presantă: «Înrădăcinați și întemeiați în Cristos» înseamnă a vă întemeia toată viața voastră pe persoana lui Cristos. Este vorba de totalitatea vieții și nu de parțialitatea experiențelor noastre; este vorba de adevărate temelii pe care se bazează toată viața omului; este o viziune, o alegere, o atitudine, un proiect de viață; un mod de a trăi. Cel botezat este chemat să vadă în botezul său un semn al apartenenței la persoana însăși a lui Cristos. Aici se trăiește întâlnirea cu Cristos-tânăr care îi cheamă pe tineri să-l urmeze și să devină discipolii săi și profeți ai evangheliei sale în lumea de astăzi.

Fie ca Fecioara, Theotokos, sfinții apostoli fondatori ai acestei Biserici din Cipru, Paul și Barnaba și sfântul Maron, părintele Bisericii Maronite, să vă ocrotească și să mijlocească pentru toți tinerii noștri”.

Consiliul Conferințelor Episcopilor din Europa (CCEE) reunește președinții din 33 de Conferințe ale Episcopilor de pe acest continent, reprezentați de președinții acestora și arhiepiscopul de Luxemburg, Principatul de Monaco și arhiepiscopul maronit al Ciprului, precum și episcopul de Chișinău (Republica Moldova). Președinte al acestui consiliu este cardinalul Péter Erdő, arhiepiscop de Esztergom-Budapesta, primat al Ungariei; vicepreședinți sunt cardinalul Josip Bozanić, arhiepiscop de Zagreb, și cardinalul Jean-Pierre Ricard, arhiepiscop de Bordeaux. Secretarul general al CCEE este pr. Duarte da Cunha. Sediul secretariatului este în St Gallen, în Elveția.

Ovidiu BIȘOG www.ercis.ro

Conferința internațională ecumenică

În perioada 10-12 martie 2011, o delegație din partea Bisericii Greco-Catolice românești (pr. Lect. Univ. dr. Alexandru Buzalic, drd. Silviu Sana și drd. Sergiu Soica) a participat la Conferința internațională ecumenică „Rolul de reconciliere al Bisericilor în Europa centrală și de sud-est. Europa centrală ca model al diversității confesionale”. Conferința a reunit participanți ai Bisericilor reformată, evanghelică-luterană, romano-catolică, greco-catolică, ortodoxă, baptistă și metodistă din Austria, Serbia, Slovacia, Ungaria și România. Scopul întâlnirii a fost cunoașterea reciprocă a istoriei bisericilor locale din Europa centrală și de sud-est, în contextul marilor evenimente ale secolului XX.

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Aș vrea să am (ceva) bani, dar cu condiția să nu fac aproape nimic pentru ei. Aș vrea să fiu plătit pentru... existență.

Prostia este o *plăcere*, inteligența – un disconfort.

Creînd omul, se pare că Dumnezeu a făcut cea mai perdantă investiție.

Ca să te dăruiești, trebuie mai întâi să te posezi.

De unde știm că nu trăim, de fapt, în viața de apoi?

Viața este *trăire* din moarte. De fapt, noi murim chiar prin intermediul nașterii. Timpul este doar iluzia trecerii de la un nimic la altul.

Inteligența și prostia – simple *aberații* umane.

Gesturile mici reușesc să mai miște ceva în lume. Cele prea mari ratează sistematic.

Carnea este umbra timpului.

Pentru mulți, moartea rămîne singura realizare a vieții.

Viața și moartea sînt două drumuri care nu se întîlnesc niciodată.

Cînd ești sigur că ești prost, nu mai ești prost.

Am senzația că Dumnezeu îi pedepsește pe unii în mod ironic.

Paradoxal, *frumusețea* vieții se obține prin degradarea ei.

Pînă la urmă, prostia se hrănește tot din *știință*. Din *știința* de a ști că știi...

Există oameni atît de mici (spiritual) încît dacă se întîmplă să vorbească despre Dumnezeu, acesta devine brusc mai mic.

Cu adevărat, cred că sînt doar un muncitor *metafizic*.

Adevărata poezie rămîne mereu nescrisă. Adevărații poeți se înmormîntează în scris.

Necredința în Dumnezeu este cel mai mare eșec de care ființa umană este în stare.

Lumea se va îndrepta nu încercînd fiecare să o îndrepte, ci încercînd fiecare să se îndrepte.

Unii, în ordine evoluționistă, nu sînt decît cele mai reușite maimuțe.

Mulți tot fac *flotări* poetice în speranța că o să iasă ceva din asta. Nu ies decît gîfîituri inutile.

Muzica este *făcută* doar să placă, nu să înțeleptească.

Lumea a ajuns la un așa mare grad de inteligență încît poate fi condusă și de proști.

Timpul este marea iluzie cu care ne măsurăm existența.

LICEUL TEOLOGIC GRECO CATOLIC „IULIU MANIU” ORADEA

str. Iuliu Maniu nr. 5,
tel. /fax: 0259434526, 0359410518,
www.licgrecat.lx.ro;
e-mail: lgrecatoradea@yahoo.com

Organizează înscrieri pentru anul școlar 2011-2012,

pentru:

- cls. I în alternativa Step by Step - **50 locuri**;
- cls. a V a - **60 locuri**;
- cls. a IX a - profil real, specializarea matematică-informatică;
- cls. a IX a - profil vocațional, specializarea teologie.

Avantaje:

- amplasarea liceului în centrul orașului;
- asigurarea unui climat de siguranță pentru elevi;
- program de burse pentru elevi;
- rezultate deosebite la concursurile și olimpiadele școlare;
- posibilitatea de a urma orice universitate din țară;
- internat și cantină proprie;
- organizarea de activități extrașcolare și extracurriculare prin parteneriat cu diverse fundații și organizații.

Pr. Anton CIOBA

Buna Vestire

Sărbătoarea Bunevestiri este plină de bucuria pe care o dă împlinirea promisiunii Vechiului Testament a Întropării Mântuitorului. Este sărbătoarea care marchează „începutul mântuirii noastre,” (1) prin faptul că „Fiul lui Dumnezeu fiu al Fecioarei se face.” (2) Originea acestei sărbători este cu probabilitate, în secolul al IV-lea în Palestina, când Biserica a început să celebreze evenimentul Întropării Fiului lui Dumnezeu. (3)

Din secolul al VI-lea, Sărbătoarea Bunevestiri se celebrează în data de 25 martie, cu nouă luni înaintea Sărbătorii Nașterii Domnului, acest lucru fiind datorat legăturii care s-a stabilit de atunci între cele două sărbători.

Liturgia bizantină scoate în evidență prin diferite imnuri și cântări adresate Maicii lui Dumnezeu privilegiul acesteia de a-L zămisli pe Mântuitorul lumii. Ea este numită *plină de har, răscumpărare a blestemului, ridicare a celor căzuți, cu totul fără de prihană, scară pe care coboară Dumnezeu pe pământ*, apelative folosite în diferitele cântări și rugăciuni închinat ei.

Textul evanghelic care stă la baza Sărbătorii Bunevestiri este cel din Evanghelia Sfântului Luca:

Iar în a șasea lună a fost trimis îngerul Gavriil de la Dumnezeu, într-o cetate din Galileea, al cărei nume era Nazaret, către o fecioară logodită cu un bărbat care se chema Iosif, din casa lui David; iar numele fecioarei era Maria. Și intrând îngerul la ea, a zis: Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei. Iar ea, văzându-l, s-a tulburat de cuvântul lui și cugeta în sine: Ce fel de închinăciune poate să fie aceasta? Și îngerul i-a zis: Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pântece și vei naște fiu și vei chema numele lui Isus. (...) Și a zis Maria: Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău (Lc 1, 26-38;).

Dumnezeu cel etern, la *plinirea vremii* înfăptuiește intrarea Fiului Său în istoria omenirii prin misterul Întropării. În Fecioara Maria se realizează concretizarea promisiunii Vechiului Testament. (4) Momentul bunevestiri este cântat de liturgia bizantină ca fiind „începutul mântuirii” descoperit Fecioarei de către mesagerul ceresc, așa cum cântă troparul sărbătorii:

Astăzi este începutul mântuirii noastre și arătarea tainei celei din veac: Fiul lui Dumnezeu fiu al Fecioarei se face și Gavriil binevestește harul. (5)

Alături de textul evanghelic care stă la baza acestei sărbători și de cântările imnografice, Bunevestire este reprezentată și iconografic. Există numeroase reprezentări iconografice ale acestei sărbători, fiecare având caracteristicile ei specifice. Iconografia Bunevestiri este printre primele reprezentări cunoscute ale sărbătorilor.

Una dintre acestea aparține unui iconograf grec ce a trăit la începutul secolului al IV-lea. Ea se găsește în *Biserica Sf. Clement* din fosta Iugoslavie, situându-se

pe al doilea rând al icoanelor de pe iconostas, ocupând primul loc în Dodecaorton.

Icoana Bunevestiri prezintă două personaje, pe Fecioara Maria și pe Îngerul Gavriil. Maria este așezată pe un tron, evidențiind superioritatea ei asupra Îngerului, fiind prezentată deseori cu un fus în mână. (6)

Ea este îmbrăcată cu o tunică albastră, având pe cap și peste aproape întreg corpul un maforion de purpură – semn al maternității divine. La fel sunt și încălțările sale precum și perna pe care stă. „Într-o mână ține un fir roșu cu care, după apocrifi, țesea vălul Templului în timp ce îi apărui îngerul.” (7) Cealaltă mână este în dreptul pieptului, cu palma întoarsă în afară – semn al uimirii. (8) Prin acest gest, Fecioara Maria face referire la *legea firii* atunci când primește vestea extraordinară: „Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?” (Lc 1,34). În același timp ea este cu capul aplecat înspre înger, în semn de supunere. Gestul sugerează golirea de sine, iar „unii sfinți părinți afirmă că acesta este gestul fecioriei. Sterilitatea este o declarație a eșecului omului, fecioria, semnul prin care se cedează primul loc celui alt: nu eu sunt făuritorul vieții, fă-o Tu Doamne.” (9) Acesta este începutul Maternității sale Dumnezeiești.

Celălalt personaj reprezentat în icoană este Îngerul Gavriil. El este descris într-o mișcare rapidă, uneori este pe pământ doar cu un picior. O aripă a sa este îndreptată spre pământ, iar cealaltă este îndreptată înspre Cer, (10) ca semn al mesajului divin pe care îl poartă. Mâna dreaptă este îndreptată spre Fecioara Maria pe care o binecuvântează, iar în cea stângă ține un toiag, acesta reprezentând autoritatea divină a mesajului adus. Mesajul îngerului este întărit de raza de lumină care vine dinspre Cer spre Fecioara Maria și care se oprește deasupra capului ei, în fața baldachinului sub care este ea așezată. Această rază reprezintă Spiritul Sfânt care s-a pogorât asupra ei și de la care Ea a zămislit.

(1) Troparul Bunevestiri, în *Orologhion*, 401; (2) *Idem*; (3) Cf. E.G. MORI, „Annunciazione del Signore”, în *Nuovo Dizionario di Mariologia*, 78-86; (4) Cf. S. FAUSTI, *Una comunita' legge il vangelo di Luca*, Centro Editoriale Dehoniano, Bologna, 1994, 29; (5) Troparul Bunevestiri; (6) În alte icoane ține în mână un sul iar aceste detalii sunt împrumutate din Tradiție, unele fiind menționate în *Protoevanghelia lui Iacob*. Cf. L. USPENSKY, V. LOSSKY, *Călăuziri*, 184; (7) G. GRAIB, *Le icone festive della Chiesa Ortodossa*, Ancora, Milano, 1985, 74; (8) Cf. L. USPENSKY, V. LOSSKY, *Călăuziri în lumea icoanei*, Sophia, București, 2003, 185; (9) T. SPIDLIK, M.I. RUPNIK, *Credință și Icoană*, Dacia, Cluj Napoca, 2002, 91; (10) Aripa ridicată și picioarele depărtate presupun că Îngerul nu s-a oprit din zbor. Acest simbol a fost transmis în slujbă: când diaconul (simbol al unui înger) prin repetarea ridicării cu mâna dreaptă a orarului îi cheamă pe oameni la rugăciune. Dar, în vreme ce la Bunevestire zborul îngerului este din cer pe pământ, în slujba dumnezeiască diaconul îi invită pe credincioși să se înalțe cu el în rugăciune. Cf. L. USPENSKY, V. LOSSKY, *Călăuziri*, 184

Pr. Eugen JURCA

Psihologia prenatală: sentimentul de primire maternă

Cercetările ultimelor decenii, puternic susținute de noile tehnologii de investigație noninvasivă (eco, doppler etc.), ce nu pun în pericol viața fătului, au dus la dezvoltarea unei noi ramuri a psihologiei copilului: *psihologia prenatală*. Astfel au fost demolate „prejudecăți și stereotipuri ruginite” (1), potrivit căroră, *universul intrauterin* ar fi doar o „lume a tăcerii, întunericului și a umezelii” (2), iar noua ființă umană n-ar fi decât o simplă „aglomerare amorfă de celule”, un „tub digestiv”, un „cumul de reflexe” sau o „tabula rasa”. Azi, acest *tărâm de taină* al „vieții de dinainte de viață” suscită cel mai viu interes, atât în lumea medicinei și a psihologiei, cât și a bioeticii și a teologiei.

Încă prin anii '81-'82 apăreau primele studii științifice și psihologice cu privire la viața prenatală (3), urmate de simpozioane și congrese internaționale pe teme de educație și psihologie prenatală. În 2003 funcționau deja, pe 3 continente, 17 asociații de profil, care aveau să se reunească sub numele de O.M.A.E.P. (Organizația Mondială a Asociațiilor pentru Educația Prenatală). Cercetările în domeniu sunt în plină expansiune. Pe când, oare, primul „Congres internațional de psihologie, bioetică și formare spirituală prenatală” și la noi în teologie?

Oricum, îmbucurător rămâne faptul că știința, cu instrumentarul ei tehnic, ajunge să confirme adevăruri intuite de multă vreme de teologie și de discipline de frontieră între știință și intuiție, precum psihanaliza și psihologia prenatală.

Una din temele de interes personologic și clinic – de ce nu și pastoral!? – de mare impact psihologic în dezvoltarea personală/personalității o reprezintă: *primirea* versus *refuzul* matern/ității. Pentru a ne face mai bine în-

țeleși, vom exemplifica printr-un caz, prezentat de o studentă la psihologie (B.D.). O tânără, „agresată fizic (bătuță) de tatăl ei – o persoană agresivă și psihotică – din copilărie până la tinerețe”,

căsătorită „pentru a scăpa de tatăl ei”, la un moment dat rămâne însărcinată. „Toată familia (de origine), inclusiv soțul își doresc copilul (fetița), doar ea *nu și-l dorea și voia să-l avorteze*. La amenințările tatălui și rugămintele mamei (viitorii bunici!) și ale soțului, ea păstrează copilul, spunând: – *Voi l-ați vrut, voi să-l creșteți!* Pe parcursul sarcinii e *ostilă* sau uneori *indiferentă* față de făt și *fumează* (factor teratologic!)... După nașterea copilului, ea nu se ocupă de creșterea sau de alimentația lui. Soțul, sora lui și mama ei și a soțului (4 persoane diferite!) se ocupă de creșterea și alimentarea copilului, care se născuse cu probleme de sănătate și doctorii nu-i dădeau mult de trăit. Soțul făcea mâncare pentru copil și apoi îl lăsa în grija surorii lui, cât era plecat la lucru. Apoi venea mama soției și toți aveau grijă de el, pe rând. Când mama soțului a văzut în ce situație era copilul, l-a luat la ea, la țară (măcar un „abandon psihologic” salutar, bine intenționat!), și l-a crescut ca pe propriul copil, împreună cu soțul ei, și i-a oferit afecțiunea de care acesta avea atâta nevoie. Fetița îi spune bunicii mama. În cele din urmă, copilul își revine și crește într-un mediu securizant afectiv...”

Dar nu pentru multă vreme, fiindcă povestea de viață continuă și periplitul copilului, purtat (amplasat) de colo-colo în diverse medii, cunoaște sinuozități din cele mai traumatizante, în funcție de traseul existențial al mamei „naturale”, care ulterior divorțează, o ia pe fetiță la ea, împreună cu concubinul, apoi ajunge din nou în alt „amplasament” familial ș.a.m.d.. Oare ce se va alege de *identitatea personală* a unui asemenea copil, în adolescență și în viață!? Care-i va fi modelul părintesc sau familial de referință? Cum se va produce procesul de *identificare a copilului cu părintele de același sex*? Care părinte? Cum își va putea descoperi *identitatea personală*, după atâtea experiențe traumatice? Cum va afla cine e și ce vrea de la viață? Cum să nu devină, în cel mai fericit caz, un *nevrotic*, din bunic psihotic, mamă reactivă, abandon multiplu, insecuritate și instabilitate emoțională continuă? Probabil că numai o șansă de viață, acordată de Dumnezeu, să-l (o) poată salva! Poate că numai *întâlnirea cu Dumnezeu și cu oameni hăruiți de El*, atât preoți, călugări de vocație, îndrumători spirituali, dar și oameni pregătiți în alte domenii umaniste: dascăli, pedagogi, psihologi, psihoterapeuți, psihiatri etc., s-o poată aduce de-adevăratelea la viață, *la viața ei!*

Să revenim însă la *trauma atitudinii rejective a mamei*.

Pornim de la o realitate constatată de psihologi: „etapele primare ale vieții omului (stadiile intrauterine și primii trei ani de viață) sunt „determinante” pentru

(continuare în pag. 14)

Simpozion național de ecologie și Religie la Oradea

În Sala de conferințe a Hotelului Continental Forum Oradea au debutat lucrările Simpozionului Național de Ecologie și Religie. Evenimentul a reunit reprezentanți ai societății civile și ai diferitelor religii și confesiuni din România, în încercarea de a găsi căi de colaborare și de acțiune pentru formarea unei atitudini mai responsabile față de natură.

Degradarea accelerată a mediului, cu efecte dramatice asupra biodiversității și condițiilor de viață pentru oameni, este cauzată de stilul de viață consumist, preponderent materialist, în contradicție cu preceptele tuturor religiilor. De aceea, religia are un rol esențial în educarea oamenilor în spiritul respectului pentru Creație.

Printre cei care au luat cuvântul s-a numărat PSS Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, PSS Böcskei László, episcop romano-catolic, preoții Mátyás Attila (biserica luterană), Laurențiu Lazăr (biserica ortodoxă), Farkas Zsolt (biserica reformată), rabinul Abraham Ehrenfeld, dr. Mohamed Osman, președintele Asociației Culturale Islamice din Bihor, pastorul baptist Daniel Tanc, călugărul franciscan Mihai Vătămănelu și călugărul orionin Mihai Fechetă.

Printre participanții laici s-a numărat prof. univ. dr. Vasile Cristea, director al Grădinii Botanice din Cluj și autor al cărții „Ecologie și religie”, prof. univ. dr. Ovidiu Pecican de la Universitatea „Babeș-Bolyai”, ambasa-

dor pentru multiculturalitate al Uniunii Europene, conf. univ. dr. Ecaterina Fodor, care predă ecologie la Universitatea din Oradea și lector univ. dr. Sorin Dorog.

Evenimentul s-a desfășurat pe parcursul a două zile la Hotelul Continental Forum și la Centrul Don Orione din Oradea și a fost organizat de Academia Civică Bihor, Clubul Kiwanis Oradea și Zona Metropolitană Oradea.

Au mai prezentat comunicări și puncte de vedere: Mihai Togor, de la Centrul Regional de Supraveghere Ecologică „Munții Apuseni”, Paul Iacobaș, de la Centrul pentru Aree Protejate și Dezvoltare Durabilă, Ioana Lucaci de la Asociația „Gata oricând”, Ferkö Jenő, șeful Ocolului Silvic „Regina Maria”, Dorina Todoca, de la Agenția pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, scriitorul pro-natura Nicolae Dărămuș și Octavian Metea, guvernator ales al Federației Kiwanis România.

Discuțiile au fost moderate de Orlando Balaș, director de programe al Academiei Civice Bihor, Eugenia Mitrașcă, guvernator fondator al Federației Kiwanis România și Adrian Foghiș, director al Zonei Metropolitane Oradea.

Acțiunile de educație ecologică ale Academiei Civice Bihor sunt sprijinite de S.C. Reosal S.A. și S.C. Grandhill Construct S.R.L.

Biroul de presă

(urmare din pag. 13)

dezvoltarea ei ulterioară” (4). Fără să îmbrățișăm pesimismul pandeterminismului psihanalitic, după care totul este „determinat” fatalmente de aceste traume intrauterine sau ale copilăriei, totuși nu putem ignora impactul imens al unor asemenea suferințe, precum cele descrise mai sus, asupra dezvoltării personalității. Cercetările recente susțin, fără echivoc, că „atitudinea indiferentă, ambivalentă sau rejectivă a gravidei față de ființa care se plămădește în uterul ei poate compromite definitiv dezvoltarea armonioasă a copilului” (5). „Dezvoltarea fizică și psihică a embrionului și a fătului va fi foarte diferită în funcție de *felul în care acesta e primit*, de o femeie *rece, indiferentă* sau care eventual *il respinge* sau de o *mamă caldă și iubitoare*”.

Studiile au arătat că fătul nu poate fi păcălit (înșelat). El percepe cu multă acuitate *atitudinea mamei față de el*. În sprijinul acestei afirmații vine studiul efectuat de dr. Gerhardt Rottmann (Universitatea Salzburg-Austria), pe un lot de 140 gravide. Rezultatul studiului a dus la înregistrarea viitoarelor mame în *patru* categorii emoționale:

1. *Mame ideale* – care doresc sarcina conștient sau chiar inconștient; acestea duc sarcina fără probleme, nasc ușor, copilul este sănătos fizic și afectiv;

2. *Mame catastrofice* – opuse celor dintâi; manifestă o *atitudine negativă față de sarcină*; au probleme

serioase în graviditate; majoritatea nasc prematur; copiii prezintă tulburări emoționale;

3. *Mame ambivalente* – cazuri paradoxale; fătul afirmă bucuria sarcinii, dar – foarte interesant de știut – nu pot scăpa de *vigilența* fătului, care nu poate fi înșelat; la naștere, majoritatea copiilor prezintă tulburări de comportament și probleme gastro-intestinale;

4. *Mame indiferente* – care se tem să nu-și compromită cariera, se tem de greutatea materiale sau că nu sunt suficient de pregătite pentru maternitate; inconștient își doresc copilul; fătul percepe ambele mesaje: dorit–nedorit; la naștere, majoritatea copiilor sunt apatici și letargici (6).

Un alt studiu american – pe un eșantion de 500 de femei gravide – a arătat că aproape o treime din acestea au fost preocupate de orice altă problemă în afara copilului. „Practic nu se gândeau niciodată la copilul pe care-l așteptau, fie pentru că sarcina nu era dorită, fie pentru că-și închipuiau că natura lucrează independent, fără ca ele să trebuiască să coopereze în vreun fel... Aceste femei nu știau că în perioada prenatală copilul se hrănește cu iubirea mamei sale, așa cum se hrănesc cu sângele ei și bebelușii lor au suferit de *abandon afectiv*” (7).

Despre *consecințele* atitudinii rejective a mamei vom vorbi într-un articol ulterior.

Discursul PSS Virgil Bercea la Simpozionul „Ecologie și Religie”

„Căci în El a binevoit Dumnezeu să sălășluiască toată plinirea. Și printr-Însul toate cu Sine să le împace, fie cele de pe pământ, fie cele din ceruri, făcând pace prin El, prin sângele crucii Sale” (Col 1, 19-20).

În Mesajul pentru 1 ianuarie 2007, Ziua Mondială a Păcii, Papa Benedict al XVI-lea reia un concept, „ecologia umană”, folosit pentru prima dată de Papa Ioan Paul al II-lea în Enciclica „*Centesimus Annuus*”. Prin acest concept se afirmă că: „pentru a proteja natura este necesar ca înainte de toate omul să se protejeze de sine însuși”. În accepțiunea Bisericii „ecologia umană” înseamnă înainte de toate respectarea vieții și a mediului natural. Credincioșii trebuie să regăsească în natură rezultatul intervenției creatoare a Domnului pe care ființele umane îl pot folosi responsabil în satisfacerea nevoilor legitime, respectând echilibrul creației. Pământul este un dar al Creatorului care trebuie „păzit și cultivat”, iar dacă legătura dintre ființa umană și mediul înconjurător va fi tot mai strânsă, atunci îl vom putea lăsa pământul moștenire generațiilor viitoare, pentru ca ele să-l locuiască cu demnitate.

Astăzi persoana umană trebuie ajutată să vadă în creație nu doar un izvor de îmbogățire sau de exploatare, deoarece maniera în care omul tratează pământul se răsfinge în modul în care se tratează el pe sine însuși. Deșertificarea și epuizarea productivă a unor zone agricole sunt și rezultatul sărăcirii locuitorilor acelor zone, precum și a slabei educații a persoanelor. Omul trăiește într-un schimb vital cu creația și în același timp nu poate să nu se întrebe care este semnificația acestui mod de a trăi. În Sfânta Scriptură, mediul în care omul a fost creat, grădina paradisiului, este un loc de o frumusețe desăvârșită și de un echilibru ecologic perfect, iar raporturile care se creează – cu sine însuși, cu Dumnezeu și cu toate celelalte ființe – sunt armonioase. În Hristos raportul om-ambianță trebuie să îl privim și, sau mai ales, din perspectiva Învierii care aduce noutatea suferinței, a morții și a vieții celei noi (cfr. Rm 8, 19-24).

Responsabilitatea Bisericii față de creație este nu doar de a proteja pământul, apa și aerul ca daruri ale Creatorului, ci și de a proteja ființa umană de la distrugere. Aceasta este o ecologie umană autentică deoarece „problema decisivă pentru salvagardarea naturii se regăsește în ținuta morală a societății. Dacă nu se respectă dreptul la viață și la moartea naturală, dacă conceperea va fi

doar artificială, in vitro sau dacă sunt sacrificați embrioni umani pentru cercetări, conștiința comună a societății pierde conceptul de ecologie umană și, pierzându-l pe acesta, pierde și conceptul de ecologie ambientală” (Benedict al XVI-lea – *Caritas in Veritate*). Atunci când ecologia umană este respectată în societate și ecologia ambientală este respectată. „Natura, spune Papa Benedict al XVI-lea, este expresia iubirii și a adevărului. Ea a fost creată înaintea noastră și ne-a fost dăruită de Domnul ca ambianță pentru a ne trăi viața. Ea ne vorbește de Dumnezeu Creatorul (Rm 1, 20) și, este destinată să se regăsească în Hristos la sfârșitul lumii” (Ef 1, 9-10; Col 1, 19-20) (*Caritas in Veritate*).

Starea actuală și calitatea morală a societății contemporane reprezintă, așa cum am afirmat mai devreme, problema decisivă în tutelarea „creației divine” și în promovarea de politici ecologice la nivelul așteptărilor umanității. Religia, mai mult, toate religiile – da, am spus nu toate confesiunile creștine, ci toate religiile lumii, sunt foarte importante deoarece constituie forța motrice spirituală pentru construirea unei mentalități noi a omului în raport cu natura. Această mentalitate nouă poate ajuta omul să treacă de la ideea de natură la cea de creație, care-l implică în proiectul Creatorului iar apoi omul, creștinul devine colaborator al lui Dumnezeu în protejarea și salvarea (mântuirea) întregii creații.

Se poate da o definiție Creației: este „materia structurată în mod inteligent de către Dumnezeu” – dăruită de acesta oamenilor pentru „a o stăpâni” și a se bucura de ea, pentru a împărtăși cu toți oamenii roadele sale, preocupându-se ca și generațiile viitoare să o aibă ca moștenire. Creația este încredințată de Dumnezeu omului. Protejarea mediului înconjurător, tutelarea resurselor și a climei presupune ca responsabilii comunității internaționale să acționeze coordonat, respectând legile și fiind solidari în promovarea regiunilor sărace ale terrei. Împreună se poate construi o dezvoltare umană integrală în folosul popoarelor, inspirați de valori precum iubirea, caritatea și adevărul asumându-ne cu responsabilitate protejarea creației dar și scandalul foamei și mizeriei din lumea care ne înconjoară. (cfr. *Caritas in Veritate*, 50).

„Spune-mi, te rog, ce poate fi iubit dacă nu lucrurile frumoase?” întreabă retoric Sfântul Augustin în „*De musica*”, iar Dostoevskij în „*Idiotul*” reiterează: „frumusețea va salva lumea” – aici este vorba de „lumea creată” ca un tot complex al realităților care ne înconjoară. Există riscul de a ne plia în convingerea că viitorul poate fi egal cu trecutul nostru deoarece nu putem imagina ziua de mâine decât în această perspectivă. Nu trebuie uitat faptul că viitorul este în mâinile Domnului, iar noi trebuie să credem și să sperăm că împreună cu El putem construi acest viitor. Și, în același timp, ar trebui să credem și să ne întoarcem mai mult la „frumos”, pentru a ne modela conștiința, pentru a ne mântui și pentru a salva „fie cele de pe pământ, fie cele din ceruri ... prin sângele crucii Sale”.

Simpozion internațional: „Secularizarea și Europa contemporană – particularitățile Europei Centrale și de Est”

În Aula Magna a Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea au debutat vineri, 4 martie 2011, lucrările Simpozionului Internațional „*Secularizarea și Europa Contemporană – particularitățile Europei Centrale și de Est*”.

Printre invitații de seamă care au conferențiat se numără: pr. conf. univ. dr. Ioan Mitrofan, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca; pr. lect. univ. dr. William Bleiziffer, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca; pr. doc. Pavol Dancák, Prešovská Univerzita v Prešove (Prešov); Claudiu Tuțu, doctorand, Universitatea Gregoriana, Roma; lect. univ. dr. Mihai Maci, Universitatea Oradea; conf. univ. dr. Corneliu Simuț, Universitatea „Emanuel”, Oradea; pr. drd. Sorin Valer Russu, Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba-Iulia; lect. univ. dr. Daniela Maci, Universitatea Oradea; pr. lect. univ. dr. Alexandru Buzalic, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca; drd. Marius Silveșan, Universitatea din București; dr. Ioan F. Pop, Muzeul Țării Crișurilor (muzeul memorial „Iosif Vulcan”); pr. conf. univ. dr. Mircea Manu, Universitatea de Nord, Baia Mare; pr. lect. univ. dr. Ioan Tâmbuș, Universitatea de Nord, Baia Mare; pr. lect. univ. dr. Damian Gheorghe Pătrașcu, OFM Conv., Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan, Roman; pr. conf. univ. dr. Miron Erdei, Universitatea din Oradea; Prof. Máté-Tóth András PhD, Habil., University of Szeged; conf. univ. dr. Marius Cruceru, Universitatea Emanuel, Oradea; pr. lect. univ. dr. Emil Cioară, Universitatea din Oradea;

pr. lect. univ. dr. Ioan-Călin Dușe, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj.

În cadrul Simpozionului a mai avut loc și lansarea cărții „Ce este un lucru?”, prezentată de conf. univ. dr. Alexander Baumgarten.

Moderatorul evenimentului a fost lect. univ. dr. Ionuț-Mihai Popescu, directorul departamentului Oradea al Facultății de Teologie Greco-Catolică. Simpozionul s-a desfășurat în perioada 4-5 martie și a fost organizat de Episcopia Greco-Catolică de Oradea și Departamentul Oradea al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Biroul de presă

„Dreams and fantasies”

În Liceul Teologic Greco-Catolic s-a desfășurat faza județeană a concursului de discurs public cu tema „*Dreams and fantasies*”. Vineri, 18 februarie 2011, începând cu orele 14.00, limba lui Shakespeare s-a auzit pe scena sălii festive. La concurs au participat trei școli din județ, Grup Școlar Sanitar Vasile Voiculescu, S08 Marghita și Liceul Teologic Greco-Catolic, Oradea. Juriul format din profesorii Agnes Sipos, Crina Crăciun, Adina Radu și pr. Adrian Podar au notat pe cei 28 de elevi participanți, organizați pe două grupe de vârstă, 8-11 ani și 11-15 ani. Solemnitatea momentului a fost inaugurată de urarea de bun venit a domnului director al Liceului Greco-Catolic, prof. Andrei Cristea. Acțiunea s-a încheiat în jurul orei 17.00, când, profesori și elevi, într-una din sălile de clasă ale școlii, s-au bucurat de un *moment dulce*, o gustare pregătită de către organizatori.

Concluzia noastră, a tuturor, a fost că acest concurs s-a constituit într-o reușită, care, obligatoriu, trebuie reiterate. Următoarea etapă a concursului, din 4-6 martie, este faza regională de la Zalău, unde Liceul Greco-Catolic are un reprezentant, eleva Ciolocian Evelyn, clasa a X-a B.

Pr. Adrian Podar

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2011

APRILIE

Intenția generală: Pentru ca Biserica să ofere noilor generații, prin vestirea credibilă a Evangheliei, motive mereu noi de viață și de speranță.

Intenția misionară: Pentru ca misionarii, prin proclamarea Evangheliei și mărturia de viață, să-l ducă pe Isus la cei pe care încă nu îl cunosc.

Chemare spre înălțimi

Ca în fiecare an, cu binecuvântarea P.S. Virgil Bercea, și acum, în timpul Postului Mare, Reuniunea Mariană, dornică „de mai mult”, de o pregătire sufletească mai intensă pentru Sărbătoarea Învierii Domnului, a avut, între 11-13 martie, tradiționalele Exerciții spirituale.

Ca și în anul care a trecut, Exercițiile spirituale s-au ținut la Haieu (1 Mai), în cadrul Parohiei Pr. V. Pâncotan, fiind organizate de Biroul Pastoral Eparhial pentru Laici și de Asociația Eparhială a Reuniunii Mariane.

Au participat la aceste zile de reculegere marianiste și marianiști din întreaga Eparhie: Zalău, Beiuș, Plopiș, Tășnad, Valcău de Jos și Oradea. Meditațiile au fost prezentate de Pr. Părau Valer, protopop al Zalăului, fixate în tema cadru a Exercițiilor spirituale: „Credință. Martiraj. Sfințenie”, la rândul ei, legată de tema Anului Pastoral Eparhial: „Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist”.

Deosebite, pregătite profund, meditațiile Pr. V. Părau, plecând de la textul biblic, au demonstrat cum credința ne schimbă mentalitatea și permite ca Isus să trăiască în noi. Măsura cea mai mare a credinței fiind martiriul și sfințenia. Viețile sfinte ale Episcopilor noștri martiri au fost aduse ca exemple. Domnul profesor I. Dărăbăneanu a prezentat, în sinteză, martiriul Episcopilor noștri, evocându-le personalitatea și sacrificiul, dragostea și fidelitatea față de Biserica Catolică. Cuvântul său a fost întregit de rugăciunile alcătuite, personal, pentru Episcopii Martiri.

Exercițiile spirituale au fost precedate de Întâlnirea Eparhială Anuală a Reuniunii Mariane, în care au fost prezentate materialele: „Notă asupra activității Reuniunii Mariane la nivel de dieceză pe anul 2010”,

prezentată de doamna Otilia Bălaș, președintele Reuniunii Mariane, „Despre credință”, lucrare prezentată de doamna profesoară Tania Dărăbăneanu și „Viața sfântă a Papei Ioan Paul al II-lea”, lucrarea doamnei Marlena Prigoreanu, aceste două lucrări din urmă pregătind trecerea spre Exercițiile spirituale.

Prin rugăciuni, Reuniunea Mariană a cerut lui Dumnezeu harul de a ne împărtăși de iubirea Sfintei Fecioare, care să ne orienteze și ne ocrotească viața de marianiști și apostolatul.

Reuniunea Mariană își exprimă recunoștința față de PSS Virgil Bercea pentru aceste Exerciții spirituale, Pr. Valer Părau pentru cuvântul său și sentimentul de seninătate și încredere adus între noi, Pr. Paul Popa, doamnei Ramona Dragoș și doamnei Florica Omilescu pentru organizare și deplina dăruire.

„Cu blândul Isus, să ne binecuvânteze Fecioara de Sus!”

Asociația Eparhială a „Reuniunii Mariane”

Întâlnirea femeilor din Eparhia de Oradea

Sâmbătă, 5 martie 2011, avut loc a Doua Întâlnire a Preoteselor din Eparhia de Oradea. Evenimentul a debutat la ora 10.00, cu o Liturghie la Catedrala Sfântul Nicolae, oficiată de părintele Florian Gui, vicar general.

De la ora 11.00, în Sala Festivă a Liceului Teologic Greco-Catolic s-au desfășurat atelierele de lucru cu preotesele, tema fiind „Maria, model de iubire și ascultare”. La finalul lucrărilor fiecare preoteasă a primit din partea părintelui Mihai Tegzeș câte o carte, intitulată „Iubire și trădare – sentimentele în relația dintre soți”.

Începând cu ora 14.00, tot în sala festivă a Liceului Teologic Greco-Catolic a avut loc un spectacol cultural-artistic, cu muzică și recital de poezie, dedicat tuturor femeilor din Eparhia de Oradea.

Evenimentul a fost organizat de Biroul Pastoral, condus de părintele Paul Popa și Ramona Dragoș în colaborare cu Liceul Teologic Greco-Catolic, sora Kasia, de la „Surorile franciscane misionare ale lui Cristos”, Teodora Chifor și Horia Marchiș, cu binecuvântarea PSS Virgil.

Biroul de presă

Ziua cercetașiei sărbătorită de comunitatea scoutiștilor orionini

În fiecare an, pe data de 22 februarie, cercetașii din întreaga lume sărbătoresc cu voioșie înființarea scoutismului de către Sir Robert Baden Powell.

În continuarea acestei tradiții, și noi, cercetașii de la Centrul „Don Orione” din Oradea, pe data de 19 februarie, fiind sâmbăta (copii liberi și mai mulți oameni care pot lua parte la acest eveniment), ne-am mobilizat și am pornit înspre parcul 1 Decembrie din Oradea unde a avut loc manifestația. Intenția noastră a fost de a arata lumii în ce constă aceasta mișcare, alegând ca temă „O zi de tabără la munte”.

În timp ce grupurile mai mari, Noviciat și Clan-Foc s-au ocupat de montatul bucătăriei și ridicatul catargului, pregătind astfel locul, copiii de la grupul Reparto au avut de parcurs un traseu înainte de a ajunge în parcul 1 Decembrie. Acest joc a avut rolul de a le testa capacitățile de orientare și perspicacitate, copiii având de găsit biletele pe care erau notate ghicitori spre următoarea locație. După ce au ajuns în parc, cercetașii au început să ridice corturile și să-și pregătească mesele de tabără.

În jurul orei 12:00, grupa Lupișorilor și a Mămăruțelor, formată din cei mai tineri cercetași, ni s-au alăturat cu câteva jocuri. La orele prânzului, masa a fost servită tuturor participanților, inclusiv curioșilor. În continuare au urmat cântece de voie bună și jocuri de grup, la care au participat atât cei mari cât și cei mici, pentru că cercetașul este fratele oricărui alt cercetaș și prietenul tuturor. La jocuri putea să participe oricine, alăturându-se grupului nostru și luând astfel parte la entuziasmul și bucuriile noastre.

Punctul culminant al zilei a fost reprezentat de depunerea promisiunii, un moment important din viața fiecărui cercetaș, deoarece își primește însemnul de apartenență la grup: cravata de promisiune. Momentul a fost urmat de reînnoirea promisiunii de către toți, pentru a ne reaminti de valorile pe care dorim să le trăim și să le promovăm în societate. Totodată, pentru a da dovadă de spirit civic, cercetașii s-au angajat în a

curăța parcul de mizerii, pentru a-l lăsa într-o condiție mai bună decât l-au găsit.

În jurul orei 17.00, după ce ne-am adunat toate lucrurile, am pornit împreună spre casă, mulțumiți și bucuroși după ziua petrecută împreună.

Promisiunea Scout

Promit, cu ajutorul și exemplul lui Dumnezeu, pe cuvânt de onoare, să fac tot ceea ce-mi stă în putință pentru: - a-mi îndeplini datoria față de Dumnezeu și țară; - a-i ajuta pe ceilalți în orice împrejurare; - a observa și respecta Legea Scout.

Legile Scout

Scoutiștii: 1. Își fac onoarea în a merita încrederea celorlalți; 2. Sunt loiali; 3. Caută să fie folositori și să îi ajute pe ceilalți; 4. Sunt prietenii tuturor și frați ai oricărui alt scoutist; 5. Sunt politicoși; 6. Iubesc și respectă natura; 7. Știu să fie ascultători; 8. Surâd și cântă chiar și atunci când se află în dificultate; 9. Sunt harnici și economi; 10. Sunt curați în gânduri și fapte.

Comunitatea scoutiștilor orionini

Croitoria

Asociației Caritas Eparhial Oradea

oferă spre vânzare, la comandă, următoarele articole:

Cămăși și articole pentru preoți:

Cămașă mânecă scurtă - **40 lei**; Cămașă mânecă lungă - **45 lei**; Reverendă - **205 lei**; Stihar - **100 lei**; Veșminte - **550 lei**.

Steaguri:

Steag România, 140 cm x 90 cm, - **28,5 lei**; Steag UE, 140 cm x 90 cm - **40 lei**; Steag Vatican, 140 cm x 90 cm - **50 lei**; Steag cu Stemă mică, 140 cm x 90 cm - **40 lei**; Steag Simplu (fără imprimare) 140 cm x 90 cm - **28,5 lei**; Set 4 steaguri România, UE, Vatican, bernă - **100 lei**.

* Steagurile sunt realizate pe material *saten* cu imprimare pe o singură față.

Persoana de contact: Lascu Monika: Tel. : 0770/ 115 200; 0720/ 651 662; Fax: 40/359/ 418 211;

Întâlnire a responsabililor cu învățământul din cadrul cultelor

Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea și Comisia Sinodală pentru Educație Catolică din cadrul Sinodului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică au organizat în data de 11.03.2011 o întâlnire a responsabililor cu învățământul din cadrul cultelor recunoscute din țara noastră. Această sesiune de lucru a devenit tradițională și a avut ca obiectiv principal elaborarea unui punct de vedere comun privind protocoalele care trebuie încheiate, conform Legii Educației Naționale, între culte și Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

La întâlnire au participat: P.S. Virgil Bercea, Episcop Greco-Catolic de Oradea Mare; P.S. László Böcskei, Episcop Romano-Catolic de Oradea; Florin Jula, Secretarul Comisiei Sinodale pentru Educație Catolică; Sîrbu Romică, Director de Educație Uniunea de Conferințe A.Z.Ș.; Popescu Constantin, Director Liceul Teologic Adventist Craiova; Gál László, Director Liceul Teologic Rom. Cat. „GMGK” Alba Iulia; Tolnay István, Consilier Eparhial al Eparhiei Reformate de pe lângă Piatra Craiului; Kató Levente, Consilier Eparhia Reformată din Ardeal; András Benedek, Consilier Biserica Unitariană din Transilvania; Negruțiu Florian, Președintele Comunității Baptiste de Oradea; Buleandra Constantin, Director Liceul Teologic Baptist „Emanuel”, Oradea; Cozma Onisim, Director Liceul Teologic Penticostal „Betel”, Oradea; Zalder Éva Mária, Director Liceul Teologic Romano-Catolic „Szent László”, Oradea; Cristea Andrei, Director Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, Oradea; Pr. Petrică-Daniel Tintelecan, Director Liceul Teologic Român-Unit „Inocențiu Micu”, Cluj-Napoca; Traian Cîmpean, Secretar Liceul Teologic Român-Unit „Inocențiu Micu”, Cluj-Napoca; Pr. Sascău Ciprian, Colegiul Romano-Catolic Bucu-

rești; Grosu Monica, Liceul Teologic „Fericitul Ieremia” Onești, Bacău.

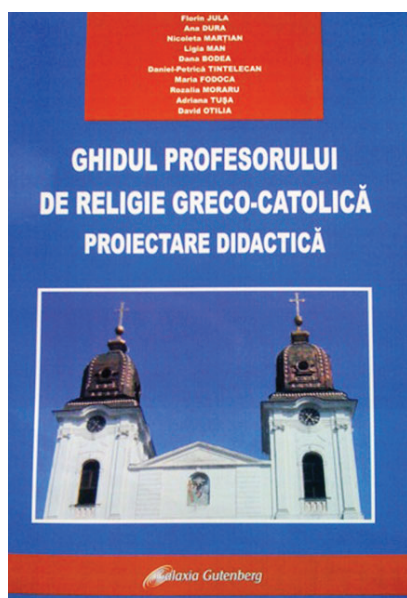
Participanții au analizat Legea Educației Naționale și au discutat pe diferite teme ce privesc relațiile dintre culte și stat. Au fost analizate punctele tari și slabe ale învățământului confesional, respectiv vocațional teologic, în contextul noii Legi a Educației. În continuare, participanții au elaborat o serie de propuneri care vor fi aduse la cunoștința conducătorilor de culte în vederea analizării și, dacă se consideră necesar, includerii acestora în protocoalele care vor fi încheiate.

De asemenea, au fost concepute o serie propuneri care se recomandă a fi incluse în protocoalele încheiate între culte și Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Participanții consideră că după analizarea acestor propuneri de către conducătorii cultelor, se impune o nouă întâlnire pentru definitivarea unui punct de vedere comun în raport cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Florin JULA

Ghidul profesorului de religie greco-catolică

Cu aprobarea Comisiei Sinodale pentru Educație Catolică din cadrul Sinodului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, a fost editat ***Ghidul profesorului de religie greco-catolică. Proiectare didactică***.

Lucrarea a apărut la Editura Galaxia Gutenberg și este rodul colaborării mai multor autori cu experiență în domeniu. În cuprinsul ghidului se regăsesc, între altele, prevederi ale Codului Canoanelor Bisericii Orientale privind predarea religiei, spicuiuri din Legea Educației Naționale, planuri-cadru, programele școlare, planificări calendaristice, metodologia de organizare a Olimpiadei de Religie Catolică, programa pentru examenul de definitivare, precum și programa pentru obținerea gradului didactic II în învățământ.

Așa cum arăta Preasfințitul Virgil, Președintele Comisiei Sinodale pentru Educație Catolică, această lucrare este un instrument de lucru al profesorilor de religie, un ajutor și un stimulent destinat să perfecționeze actul didactic.

Lucrarea poate fi achiziționată și comandată prin intermediul Editurii Galaxia Gutenberg.

F. J.

INVITAȚIE

Har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul nostru Isus Cristos! (I Cor. 1,3)

Iubiți frați,

Prin voința Tatălui, prin puterea Fiului și prin lucrarea Spiritului Sfânt, Treime consubstanțială și indivizibilă, va fi sfințită Biserica dedicată „Sfântului Martir Gheorghe” - **după pictură și restaurare** - în binecuvântata zi de 17 aprilie, Duminica de Florii, în anul Domnului 2011, prin ungerea cu ulei Sfânt și cu binecuvântarea prin apă sfințită, de către PSS Virgil Bercea, în prezența credincioșilor și a autorităților civile.

Vă așteptăm cu drag să fiți alături de noi la sfințirea bisericii, în Oradea, str. Louis Pasteur 26, **Duminică, 17 aprilie 2011 orele 17.00.**

Celor care nu pot veni le mulțumim pentru rugăciunile cu care ne vor însoți în această zi iar noi îi vom pomeni în Sfintele Liturghii pentru ca Dumnezeu să le răsplătească împătrit.

Vă îmbrățișează toți cei ce sunt cu mine. Harul fie cu voi cu toți! (Tit 3,15)

Pr. Olimpiu TODOREAN

ASOCIAȚIA CARITAS EPARHIAL ORADEA

str. Episcop Mihai Pavel, 3; tel. 0359/418.212; fax. 0359/418.211;
e-mail: caritaseparhial@yahoo.it
www.caritaseparhial.ro

Construim împreună cu 2% Fii generoși fără să pierdeți nimic!

Contribuiți la ridicarea Casei Frențiu direcționând 2% din impozitul pe venitul din 2010!

DATE DE IDENTIFICARE

Denumire entitate non profit
**ASOCIAȚIA
CARITAS EPARHIAL ORADEA**

Cod Fiscal
RO 17085486

Cont bancar
**RO 27 BTRL 0050 1205 7261 6902
BANCA TRANSILVANIA**